

Verslag bewonerswandeling Liquid Commons Noordal, 27 augustus 2026

André Hassink, projectleider Natuurmonumenten, heet alle aanwezigen van harte welkom, geeft aan wat de deelnemers kunnen verwachten en stelt een aantal personen voor:

- Roger Ritzen – wethouder gemeente Eijsden-Margraten,
- Ralph Beckers – projectleider Geonius,
- Fons Peeters – omgevingsmanager Geonius,
- Siebold – oud-medewerker Rijkswaterstaat die mee gaat helpen met de hydrologische berekeningen en
- Ralph Dreessen – projectleider gemeente Eijsden-Margraten.

Er zullen 15 maatregelen uitgevoerd worden, die in te delen zijn in 3 categorieën:

- Water van wegen afhalen en vervuiling van oppervlaktewater verminderen
- Water tegenhouden/ vasthouden (door bijvoorbeeld buffers, dammen, palen, groen)
- Water laten infiltreren (door meer groen)

Planning: medio september zal bekend zijn welke aannemer aan de slag gaat en zal ook de exacte planning bekend worden.

Het projectteam heeft behoefte aan foto's van bepaalde locaties tijdens/ direct na stevige buien. Mensen die mee willen helpen, kunnen zich melden.

Op www.noordal.nl staat veel informatie over het project, inclusief een kaart met alle maatregelen. Daarnaast komt er regelmatig een nieuwsbrief uit. Mensen die deze willen ontvangen kunnen hun emailadres achterlaten.

Naast een algemeen emailadres (noordal@natuurmonumenten.nl), zal er ook nog een algemeen telefoonnummer komen waardoor mensen makkelijk hun vragen kunnen stellen.

Vervolgens stelt Roger R. zich voor. Hij nodigt de deelnemers uit vooral vragen te stellen.

Locatie bergbezinkbassin Wesch

Afvoer van stedelijk water is de verantwoordelijkheid van de gemeente. Jaarlijks zijn er te veel overstorten van (verdund) rioolwater in het natuurgebied vanuit het gemeentelijk bergbezinkbassin. Dit gebeurt op moment dat het rioolsysteem de hoeveelheid water niet aankan. Vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW -Europese richtlijn) is een strengere eis opgelegd waardoor de opslag van het huidige bassin niet voldoende is. Het aantal overstorten moet teruggebracht worden naar 1 x per 5 jaar. Daarom wordt het bergbezinkbassin uitgebreid met een extra opslagcapaciteit van 750 kuub.

Iedere maatregel die voorkomt dat schoon water in het riool terechtkomt, helpt om de overstort naar het natuurgebied te verminderen. Zo zijn in Noorbeek de straatkolken losgekoppeld van het riool en is in verschillende wijken een gescheiden rioleringsstelsel aangelegd. Regenwater wordt hierdoor apart opgevangen en afgevoerd, waardoor het niet in het bergbezinkbassin belandt. Ook inwoners kunnen helpen door het regenwater van hun dak af te koppelen. Voor deze maatregel zijn subsidies beschikbaar.

De uitbreiding van het bassin vindt ondergronds plaats. Bovengronds ziet het er straks hetzelfde uit als nu. Er komt een deklaag van ongeveer 1 meter dik boven op het bassin.

Uitvoering wordt voorzien eind 2026 en zal 2 tot 3 maanden duren.

Locatie Noor (niet bezocht)

Omdat de Noor op bepaalde stukken 2,5 tot 3 meter is ingesleten in haar bedding, bestaat de kans dat de Noor ondergronds gaat stromen. Hoogwaardige natuur verdroogt dan.

Om dit te voorkomen gaat Natuurmonumenten het deel van de beekbodem dat het zwakst is ophogen en verstevigen.

Ook dit gaat starten in het najaar.

Locatie Bergenhuizen

Vanuit de Visweg komt regenwater via het gemeentelijke pad naar beneden. Het projectteam is in goed gesprek met de familie Huls die hogerop gronden heeft, over het vasthouden van water op hun eigendommen. Over hoe dat precies gaat gebeuren moet nog een keuze worden gemaakt.

Ook met andere particulieren in Noorbeek is het projectteam in gesprek, maar ook met Belgische agrariërs om water vast te houden/ af te remmen. Het projectteam probeert ideeën die aangedragen worden, meteen op te pakken.

Naast maatregelen op de eigendommen van familie Huls, worden ook maatregelen genomen op het gemeentelijke pad zelf.

Ter hoogte van huisnummer 4 wordt de drempel verhoogd waardoor het water beter van de weg afgeleid wordt. In plaats van kolken, worden er roosters aan beide kanten van de weg aangelegd waar afstromend water invalt. Het water wordt vervolgens ondergronds via een buis naar beneden getransformeerd waar het verder de natuur in wordt geleid.

Locatie Langen Akker (van buffer Waterschap tot en met Onderschey)

Hier komt veel water uit twee droogdalen met een groot achterland.

Het projectteam is met aantal boeren in België in gesprek om het water daar al zoveel mogelijk vast te houden. Enkele boeren zijn enthousiast. Er is al wat budget om te kunnen starten, maar er wordt naar meer gezocht.

Ook Nederlandse boeren willen aan de slag en zijn naar het projectteam gekomen om samen te zoeken naar een juist zadenmengsel voor hun graslanden. Samen met Natuurrijk Limburg wordt gezocht naar een zadenmengsel dat past bij de ondergrond en water beter vasthoudt. Dat kan door ruiger gras met een diepe doorworteling.

Delen van de Langen Akker zijn eigendom van het Waterschap, andere delen van Natuurmonumenten en ook agrariërs. Onder het maaiveld van de Langen Akker ligt een hogedrukpijp waardoor niet alles kan. De bestaande waterbuffers van het Waterschap worden vergroot om water vast te houden. Daarnaast worden er 3 gronddammen overdwars aangelegd waardoor stroomopwaarts water tijdelijk vastgehouden kan worden. Ook worden er landschapselementen zoals graften toegevoegd die ook water vasthouden.

De dammen worden landschappelijk ingepast. De dammen zijn effectief omdat er 15.000 kuub water mee kan worden vastgehouden. In het midden van de dammen zal gemaakt worden met klei die zal worden aangevoerd. Verder wordt zoveel mogelijk gebiedseigen materiaal gebruikt voor de dammen. De dammen worden aangeplant passend in het landschap.

Locatie Waufsberg (niet bezocht)

Dit vrij steile v-vormige grasland is in eigendom van Natuurmonumenten. Hier worden enkele graften aangeheeld en worden palenrijen aangebracht om het water te vertragen. Dit is een beproefd concept. Zo zijn in Berg en Terblijt, waar voorheen grote hoeveelheden akkergrond van de helling afspoelden, aan akkerranden palenrijen aangebracht. Na de eerste flinke bui hebben boeren aangegeven dat het volgens hen helpt.

Er ontstaat een gesprek over de effectiviteit van heggen om water vast te houden. Aangegeven wordt dat heggen zeker helpen en ook goed zijn voor de natuur, maar op hellingen slechts weinig water vasthouden.

Locatie Bovenstraat (bij ijsboerderij)

Hier heeft het Waterschap een grasbaan van 30 meter breed aangelegd om water vertraagd naar de waterbuffer bij de Bovenstraat te leiden. Helaas heeft de ijsboerderij nog steeds wateroverlast. Daarom wordt de waterbuffer vergroot. Daarnaast wordt er een drempel hogerop gemaakt daar waar 2 grasbanen bij elkaar komen en nog een paar andere drempels aangelegd. Afstromend water wordt zo geremd en vastgehouden en krijgt meer tijd om in de grond te zakken.

Vanuit de waterbuffer gaat het water naar de Langen Akker waar water straks ook beter wordt vastgehouden.

Andere locaties (niet bezocht)

Ook aan de andere kant van Noorbeek worden maatregelen genomen. De tijd is te kort om die nu ook te bezoeken.

Tijdens de wandeling hebben enkele deelnemers locaties aangegeven waar wellicht nog naar gekeken moet worden, zoals de Bezemerweg. Verder wordt er nog getipt om uit te kijken met het aanboren van bronnen bij het vergroten van de waterbuffers.

In het dorp komt een informatiebord te staan met vermelding van de website (www.noordal.nl), het emailadres (noordal@natuurmonumenten.nl) en het nog te regelen algemene telefoonnummer, zodat iedereen weet waar hij/zij terecht kan met vragen of opmerkingen.

Afsluiting

André Hassink sluit de wandeling af en geeft nogmaals aan dat mensen hun emailadres achter kunnen laten voor de nieuwsbrief en hun contactgegevens als ze foto's willen maken op bepaalde locaties tijdens/ na flinke regenbuien.

Roger Ritzen bedankt alle aanwezigen voor hun vragen en nodig uit deze te blijven stellen en kritisch te blijven. Hij bedankt ook André Hassink en Ralph Dreessen voor hun toelichting.

provincie limburg

